

integració, hauran d'eliminar qualsevol obstacle o restricció que impedisca o dificulti la participació d'estrangers que es troben legalment a Espanya i de les seues famílies en les activitats esportives no professionals que organitzen.»

Disposició addicional sexta. *Cooperació Internacional.*

El Consell Superior d'Esports i el Ministeri de l'Interior, en coordinació amb el Ministeri d'Assumptes Exteriors i de Cooperació, promouran noves actuacions per a fomentar i articular procediments de col·laboració amb els organismes internacionals competents en la matèria.

Disposició addicional setèima. *Instal·lació de videocàmeres i gravació d'imatges.*

La instal·lació dels dispositius de videovigilància a què es referixen els articles 4 i 12 de la present Llei, així com el tractament de les imatges resultants de la utilització d'estos dispositius es troben sotmesos al que disposa la Llei Orgànica 4/1997, de 4 d'agost, per la qual es regula la utilització de videocàmeres per les Forces i Cossos de Seguretat en llocs públics.

Les imatges captades pels esmentats dispositius seran tractades únicament pel Coordinador de Seguretat, que les transmetrà a les Forces i Cossos de Seguretat o a les autoritats competents únicament en cas d'apreciar-s'hi l'existència d'alguna de les conductes previstes en els apartats primer i segon de l'article 2 d'esta Llei, a fi que s'incorporen al procediment judicial o administratiu corresponent.

Per a l'exercici de les potestats previstes en les lletres b) i d) de l'article 12.1 d'esta Llei, la Delegació del Govern demanarà l'informe previ de la Comissió Estatal contra la Violència, el Racisme, la Xenofòbia i la Intolerància en l'Esport, sobre la proporcionalitat i idoneïtat de l'establiment d'esta mesura.

Disposició addicional octava. *Delimitació de competències.*

Tindran la consideració d'autoritats, a l'efecte de la present Llei, les corresponents de les comunitats autònomes amb competències per a la protecció de persones i béns i per al manteniment de la seguretat ciutadana, d'acord amb el que disposen els corresponents Estatuts i les Lleis Orgàniques de Forces i Cossos de la Seguretat i de Protecció de la Seguretat Ciutadana, i podran imposar les sancions i la resta de mesures determinades en esta Llei en les matèries sobre les quals tinguen competència.

En tot cas, la vigent Llei s'aplicarà respectant les competències que les comunitats autònomes puguen tindre en l'àmbit de l'esport i, específicament, sobre la regulació en matèria de prevenció de la violència en els espectacles públics esportius. Al seu torn, l'aplicació de les mesures de seguretat previstes en la present Llei s'executarà respectant les competències en matèria de seguretat pública conferides a les comunitats autònomes, de conformitat amb el que disposa la normativa de Forces i Cossos de Seguretat.

Disposició addicional novena. *Remissions normatives.*

Les referències realitzades en qualsevol norma a les disposicions sobre prevenció de la violència en els espectacles esportius contingudes en la Llei 10/1990, de 15 d'octubre, de l'Esport, s'entendran referides, en tot cas, a les disposicions de la present Llei.

Disposició addicional desena. *Modificacions legislatives sobre responsabilitat civil.*

El Govern remetrà, en el termini d'un any, a les Corts Generals, els projectes de Llei o de modificació de les lleis ja existents que convinguen per a regular de manera específica la responsabilitat civil en l'àmbit propi de l'esport i dels espectacles esportius, així com de l'assegurament d'esta i la seua conseqüent repercussió en el sistema de compensació d'assegurances.

Disposició transitòria única. *Règim orgànic fins a la creació de la Comissió contra la Violència, el Racisme, la Xenofòbia i la Intolerància en l'Esport.*

L'actual Comissió Nacional per a la Prevenció de la Violència en els Espectacles Esportius exercirà totes les seues funcions fins a la creació i efectiva posada en funcionament de la Comissió contra la Violència, el Racisme, la Xenofòbia i la Intolerància en l'Esport, prevista en esta Llei.

Disposició derogatòria única. *Derogació de determinats preceptes de la Llei 10/1990, de 15 d'octubre, de l'Esport.*

1. Queden derogats els articles següents i apartats de la Llei 10/1990, de 15 d'octubre, de l'Esport:

Articles 60 a 69.
Article 76. Apartats e), g) i h).
Article 76.2, apartat g).

2. Queden derogats, així mateix, tots els preceptes de normes del mateix rang o d'un rang inferior que s'oposen al que disposa esta Llei.

Disposició final primera. *Títols competencials.*

La present Llei es dicta a l'empara dels títols competencials que corresponen a l'Estat en relació amb l'organització de l'esport federat estatal en el seu conjunt i, així mateix, de l'article 149.1.29a de la Constitució, excepte la disposició addicional sexta que es dicta a l'empara de l'article 149.1.3a de la Constitució. Tot això sense perjudici de les competències atribuïdes a les comunitats autònomes pels seus Estatuts d'Autonomia en matèria d'esport.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

La present Llei entrarà en vigor al cap d'un mes de la publicació en el «Boletín Oficial del Estado».

Per tant,
Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta Llei i que la facen complir.

Madrid, 11 de juliol de 2007.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO

13409 LLEI 20/2007, d'11 de juliol, de l'Estatut del treball autònom. («BOE» 166, de 12-7-2007.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui veguen i entenguen esta Llei.
Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sancione.

PREÀMBUL

I

El treball autònom s'ha configurat tradicionalment dins d'un marc de relacions jurídiques propi del dret privat, per la qual cosa les referències normatives a este es troben disperses al llarg de tot l'Ordenament Jurídic.

En este sentit, la Constitució, sense fer una referència expressa al treball per compte propi, arreblega en alguns dels seus preceptes drets aplicables als treballadors autònoms. Així, l'article 38 de la Constitució reconeix la llibertat d'empresa en el marc d'una economia de mercat; l'article 35, en el seu apartat 1, reconeix per a tots els espanyols el deure de treballar i el dret al treball, a la lliure elecció de professió o ofici, a la promoció a través del treball i a una remuneració suficient per a satisfer les seues necessitats i les de la seua família, sense que en cap cas pugua fer-se discriminació per raó de sexe; l'article 40, en el seu apartat 2, estableix que els poders públics fomentaran una política que garantisca la formació i readaptació professionals, vetllaran per la seguretat i higiene en el treball i garantiran el descans necessari per mitjà de la limitació de la jornada laboral, les vacances periòdiques retribuïdes i la promoció de centres adequats; finalment, l'article 41 encomana als poders públics el manteniment d'un règim públic de Seguretat Social per a tots els ciutadans, que garantisca l'assistència i prestacions socials suficients davant de situacions de necessitat.

Estes referències constitucionals no tenen per què circumscriure's al treball per compte d'altri, perquè la mateixa Constitució així ho determina quan s'empra el terme «espanyols» en l'article 35 o el de «ciutadans» en l'article 41, o quan encomana als poders públics l'execució de determinades polítiques, article 40, sense precisar que els seus destinataris hagen de ser exclusivament els treballadors per compte d'altri.

En l'àmbit social podem destacar, en matèria de Seguretat Social, normes com la Llei General de la Seguretat Social, l'article 25.1 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere referit a les treballadores per compte propi que siguen víctimes de la violència de gènere, el Decret 2530/1970, de 20 d'agost, que regula el Règim Especial dels Treballadors per Compte Propi o Autònoms, i altres disposicions de desplegament. En matèria de prevenció de riscos laborals cal referir-se a la Llei de Prevenció de Riscos Laborals i al Reial Decret 1627/1997, de 24 d'octubre, pel qual s'establixen les disposicions mínimes de seguretat i salut en les obres de construcció, així com altres disposicions de desplegament.

La Unió Europea, per la seua banda, ha tractat el treball autònom en instruments normatius com ara la Directiva 86/613/CEE del Consell, d'11 de desembre de 1986, relativa a l'aplicació del principi d'igualtat de tracte entre hòmens i dones que exercisquen una activitat autònoma, incloses les activitats agrícoles, així com sobre la protecció de la maternitat, que dona una definició de treballador autònom en l'article 2.a), o en la Recomanació del Consell de 18 de febrer de 2003 relativa a la millora de la protecció de la salut i la seguretat en el treball dels treballadors autònoms.

El dret comparat dels països del nostre entorn no disposa d'exemples sobre una regulació del treball autònom com a tal. En els països de la Unió Europea succeïx el mateix que a Espanya: les referències a la figura del treballador autònom es troben disperses per tota la legislació social, especialment la legislació de seguretat social i de prevenció de riscos. En este sentit, cal ressaltar la importància que té el present Projecte de Llei, perquè es tracta del primer exemple de regulació sistemàtica i unitària del treball autònom en la Unió Europea, la qual cosa sens dubte constituïx una fita en el nostre ordenament jurídic.

Es tracta d'una Llei que regularà el treball autònom, sense interferir en altres àmbits del nostre teixit productiu, com el sector agrari, que compta amb la seua pròpia regulació i les seues pròpies vies de representació.

Els Col·legis Professionals tampoc veuran afectades les seues competències i atribucions per l'aprovació d'este Estatut.

II

Des del punt de vista econòmic i social no pot dir-se que la figura del treballador autònom actual coincideisca amb la de fa algunes dècades. Al llarg del segle passat el treball era, per definició, el dependent i assalariat, alié als fruits i als riscos de qualsevol activitat emprenedora. Des d'eixa perspectiva, l'autoocupació o treball autònom tenia un caràcter circumscribit, moltes vegades, a activitats d'escassa rendibilitat, de reduïda dimensió i que no requerien una forta inversió financera, com per exemple l'agricultura, l'artesanía o el xicotet comerç. En l'actualitat la situació és diferent, perquè el treball autònom prolifera en països d'elevat nivell de renda, en activitats d'alt valor afegit, com a conseqüència dels nous desenrotllaments organitzatius i la difusió de la informàtica i les telecomunicacions, i constituïx una lliure elecció per a moltes persones que valoren la seua autodeterminació i la seua capacitat per a no dependre de ningú.

Esta circumstància ha donat lloc al fet que en els últims anys siguen cada vegada més importants i nombrosos en el tràfic jurídic i en la realitat social, junt amb la figura del que podríem denominar autònom clàssic, titular d'un establiment comercial, agricultor i professionals diversos, altres figures tan heterogènies, com els emprenedors, persones que es troben en una fase inicial d'arrancada d'una activitat econòmica o professional, els autònoms econòmicament dependents, els socis treballadors de cooperatives i societats laborals o els administradors de societats mercantils que en posseeixen el control efectiu.

En l'actualitat, a 30 de juny de 2006, el nombre d'autònoms afiliats a la Seguretat Social ascendix a 3.315.707, distribuïts en el Règim Especial dels Treballadors per Compte Propi o Autònoms, en el Règim Especial Agrari i en el Règim Especial de Treballadors del Mar. D'ells, 2.213.636 corresponen a persones físiques que realitzen activitats professionals en els distints sectors econòmics.

Partint d'este últim col·lectiu, és molt significatiu assenyalar que 1.755.703 autònoms no tenen assalariats i que del col·lectiu restant 457.933, una miqueta més de 330.000 només tenen un o dos assalariats. És a dir, el 94 per cent dels autònoms que realitzen una activitat professional o econòmica sense el marc jurídic d'empresa no tenen assalariats o només en tenen un o dos.

Estem en presència d'un ampli col·lectiu que realitza un treball professional arriscant els seus propis recursos econòmics i aportant el seu treball personal, i que majoritàriament ho fa sense l'ajuda de cap assalariat. Es tracta, en definitiva, d'un col·lectiu que demana un nivell de protecció social semblant al que tenen els treballadors per compte d'altri.

Al llarg dels últims anys s'han dut a terme algunes iniciatives destinades a millorar la situació del treball autònom. Entre estes cal destacar l'eliminació de l'Impost d'Activitats Econòmiques per a totes les persones físiques, així com les introduïdes per la Llei 36/2003, d'11 de novembre, de Mesures de Reforma Econòmica, que arreblega la cobertura de la Incapacitat Temporal des del quart dia de la baixa, la possibilitat de tindre la cobertura per accidents de treball i malalties professionals i la minora-ció per als que s'incorporaren per primera vegada al Règim Especial dels Treballadors Autònoms, sent menors de trenta anys o dones majors de quaranta-cinc. En la Llei 2/2004, de 27 de desembre, de Pressupostos Generals

de l'Estat per a l'any 2005, s'incorporen com a mesures per al foment de l'ocupació autònoma de jòvens fins a trenta anys d'edat i dones fins a trenta-cinc, una reducció a les quotes de la Seguretat Social així com l'accés a les mesures de foment de l'ocupació estable dels familiars contractats pels autònoms. Així mateix, es millora el sistema de capitalització de la prestació per desocupació en la seua modalitat de pagament únic per als desocupats que inicien la seua activitat com a autònoms.

El Govern, sensible davant d'esta evolució del treball autònom, ja es va comprometre en la sessió d'investidura del seu president a aprovar durant esta Legislatura un Estatut dels Treballadors Autònoms. Com a conseqüència d'això el Ministeri de Treball i Assumptes Socials va acordar constituir una Comissió d'Experts a la qual va encomanar una doble tasca: d'una banda, efectuar un diagnòstic i avaluació sobre la situació econòmica del treball autònom a Espanya i, d'una altra, analitzar el règim jurídic i de protecció social dels treballadors autònoms, elaborant al temps una proposta d'Estatut del Treballador Autònom. Els treballs de la Comissió van culminar amb l'entrega d'un extens i documentat Informe, acompanyat d'una proposta d'Estatut, en el mes d'octubre de 2005.

Paral·lelament, la Disposició Addicional Seixantena Novena de la Llei 30/2005, de 29 de desembre, de Pressupostos Generals de l'Estat per a l'any 2006 incorporava el mandat al Govern de presentar al Congrés dels Diputats, en el termini d'un any, un Projecte de Llei d'Estatut del Treballador Autònom en què es definisca el treball autònom i es contemplen els drets i obligacions dels treballadors autònoms, el seu nivell de protecció social, les relacions laborals i la política de foment de l'ocupació autònoma, així com la figura del treballador autònom econòmicament dependent.

Per mitjà de la Resolució número 15 del debat sobre l'Estat de la Nació de 2006, el Congrés dels Diputats insta el Govern a presentar durant eixe any el Projecte de Llei de l'Estatut del Treballador Autònom, per a avançar en l'equiparació, en els termes previstos en la Recomanació número 4 del Pacte de Toledo, del nivell de protecció social dels treballadors autònoms amb el dels treballadors per compte d'altri.

Finalment, amb l'aprovació de la Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva entre dones i hòmens, a iniciativa del Govern, es va donar un primer pas en el compliment a la citada Resolució, en introduir nombroses mesures per a millorar la situació del treball autònom, especialment quant als drets derivats de les situacions de maternitat i paternitat, tot això en el context d'avançar en una política de conciliació de la vida familiar amb el treball, tan demanada pels treballadors autònoms.

III

La present Llei constituïx el resultat del compliment dels anteriors mandats. Per a la seua elaboració s'han consultat les organitzacions sindicals i empresarials, així com les associacions de treballadors autònoms.

La Llei consta de 29 articles, enquadrats en cinc títols, més dènou disposicions addicionals, tres transitòries, una derogatòria i sis finals.

El Títol I delimita l'àmbit subjectiu d'aplicació de la Llei, i estableix la definició genèrica de treballador autònom i afeg els col·lectius específics inclosos i exclosos.

El Títol II regula el règim professional del treballador autònom en tres capítols. El Capítol I estableix les fonts del dit règim professional, i deixa clara la naturalesa civil o mercantil de les relacions jurídiques establides entre l'autònom i la persona o entitat amb què contracte. L'apartat 2 de l'article 3 introdueix els acords d'interés professional per als treballadors autònoms econòmicament dependents, novetat important creada per la Llei.

El Capítol II es referix al règim professional comú per a tots els treballadors autònoms i estableix un catàleg de drets i deures, així com les normes en matèria de prevenció de riscos laborals, protecció de menors i les garanties econòmiques.

El Capítol III reconeix i regula la figura del treballador autònom econòmicament dependent. La seua regulació obeeix a la necessitat de donar cobertura legal a una realitat social: l'existència d'un col·lectiu de treballadors autònoms que, no obstant la seua autonomia funcional, desenrotllen la seua activitat amb una forta i quasi exclusiva dependència econòmica de l'empresari o client que els contracta. La Llei contempla el supòsit en què este empresari és el seu principal client i d'ell prové, almenys, el 75 per cent dels ingressos del treballador. Segons les dades subministrades per l'Institut Nacional d'Estadística, l'any 2004, ascendixen a 285.600 els empresaris sense assalariats que treballen per a una única empresa o client. La xifra és important, però el més significatiu és que este col·lectiu s'ha incrementat en un 33 per cent des de l'any 2001.

A la vista de la realitat anteriorment descrita, la introducció de la figura del treballador autònom econòmicament dependent ha plantejat la necessitat de previndre la possible utilització indeguda de la dita figura, atès que ens movem en una frontera no sempre precisa entre la figura de l'autònom clàssic, l'autònom econòmicament dependent i el treballador per compte d'altri.

La intenció del legislador és eliminar eixes zones frontereres grises entre les tres categories. D'ací que l'article 11, al definir el treballador autònom econòmicament dependent siga molt restrictiu, i delimita d'acord amb criteris objectius els supòsits en què l'activitat s'executa fora de l'àmbit d'organització i direcció del client que contracta l'autònom.

La resta del Capítol III estableix una regulació garantista per al treballador autònom econòmicament dependent, en virtut d'eixa situació de dependència econòmica, sense perjudi que opere com a norma general en les relacions entre este i el seu client el principi d'autonomia de la voluntat. En este sentit, el reconeixement dels acords d'interés professional, en l'article 13, a què s'al·ludia en el Capítol dedicat a les fonts, no suposa traslladar la negociació col·lectiva a este àmbit, sinó simplement reconèixer la possibilitat d'existència d'un acord que transcendisca del mer contracte individual, però amb eficàcia personal limitada, perquè només vincula els firmants de l'acord.

El recurs a la Jurisdicció Social previst en l'article 17 es justifica perquè la configuració jurídica del treballador autònom econòmicament dependent s'ha dissenyat tinent en compte els criteris que de forma reiterada ha establert la Jurisprudència de la dita Jurisdicció. La Jurisprudència ha definit una sèrie de criteris per a distingir entre el treball per compte propi i el treball per compte d'altri. La dependència econòmica que la Llei reconeix al treballador autònom econòmicament dependent no ha de portar a equívoc: es tracta d'un treballador autònom i eixa dependència econòmica en cap cas ha d'implicar dependència organitzativa ni aliena. Les qüestions litigioses pròpies del contracte civil o mercantil celebrat entre l'autònom econòmicament dependent i el seu client estaran estretament lligades a la mateixa naturalesa de la figura d'aquell, de tal forma que les pretensions lligades al contracte sempre van a jutjar-se en connexió amb el fet de si el treballador autònom és realment econòmicament dependent o no, segons complisca o no els requisits establits en la Llei. I esta circumstància, nuclear en tot litigi, ha de ser coneguda per la Jurisdicció Social.

IV

El Títol III regula els drets col·lectius de tots els treballadors autònoms, definint la representativitat de les seues associacions d'acord amb els criteris objectius,

establits en l'article 21 i creant el Consell del Treball Autònom com a òrgan consultiu del Govern en matèria socioeconòmica i professional referida al sector en l'article 22.

El Títol IV estableix els principis generals en matèria de protecció social, i arreplega les normes generals sobre afiliació, cotització i acció protectora de la Seguretat Social dels treballadors autònoms. Cal destacar que es reconeix la possibilitat d'establir reduccions o bonificacions en les bases de cotització o en les quotes de la Seguretat Social per a determinats col·lectius de treballadors autònoms, en atenció a les seues circumstàncies personals o a les característiques professionals de l'activitat exercida. S'estén als treballadors autònoms econòmicament dependents la protecció per les contingències d'accidents de treball i malalties professionals i es reconeix la possibilitat de jubilació anticipada per a aquells treballadors autònoms que exercisquen una activitat tòxica, perillosa o penosa, en les mateixes condicions previstes per al Règim General. Es tracta de mesures que, junt amb les previstes en les disposicions addicionals, tendixen a afavorir la convergència del Règim Especial de Treballadors per Compte Propi o Autònoms amb el Règim General.

Finalment, el Títol V està dedicat al foment i promoció del treball autònom, establint mesures dirigides a promoure la cultura emprenedora, a reduir els costos en l'inici de l'activitat, a impulsar la formació professional i a afavorir el treball autònom per mitjà d'una política fiscal adequada. Es tracta, per tant, de les línies generals del que han de ser les polítiques actives de foment de l'autoocupació, línies que han de ser materialitzades i desenrotllades en funció de la realitat socioeconòmica.

V

La disposició addicional primera es referix a la reforma del Text Refós de la Llei de Procediment Laboral. Les modificacions són les estrictament necessàries com a conseqüència de la inclusió de les controvèrsies derivades dels contractes dels treballadors autònoms econòmicament dependents en l'àmbit de la Jurisdicció Social. En coherència amb això, també s'estableix l'obligatorietat de la conciliació prèvia no sols davant del servei administratiu corresponent, sinó també davant de l'òrgan que eventualment s'haja pogut crear mitjançant un acord d'interès professional.

La disposició addicional segona suposa el reconeixement perquè certs col·lectius o activitats gaudisquen de peculiaritats en matèria de cotització, com a complement de les mesures de foment de l'autoocupació. Es fa un mandat concret per a establir reduccions en la cotització dels següents col·lectius de treballadors autònoms: els qui exercixen una activitat per compte propi junt amb una altra activitat per compte d'altri, de tal manera que la suma d'ambdós cotitzacions supera la base màxima, els fills de treballadors autònoms menors de 30 anys que inicien una labor en l'activitat familiar i els treballadors autònoms que es dediquen a la venda ambulat o a la venda a domicili.

La disposició addicional tercera arreplega l'obligació que en el futur tots els treballadors autònoms que no ho hagen fet hagen d'optar per la cobertura de la incapacitat temporal, mesura que afavorix la convergència amb el Règim General, així com la necessitat de dur a terme un estudi sobre les professions o activitats amb major sinistralitat, en les quals els col·lectius d'autònoms afectats hauran de cobrir les contingències professionals.

La disposició addicional quarta regula la prestació per cessament d'activitat. Arreplega el compromís del Govern perquè, sempre que estiguen garantits els principis de contributivitat, solidaritat i sostenibilitat financera i això responga a les necessitats i preferències dels treballadors autònoms, propose a les Corts Generals la regulació d'un

sistema específic de protecció per cessament d'activitat per a estos, en funció de les seues característiques personals o de la naturalesa de l'activitat exercida.

La disposició addicional quinta especifica que el que disposa l'apartat 2 de l'article 23, en els articles 24 a 26 i en el paràgraf c), apartat 2, de l'article 27, així com les disposicions addicionals segona i tercera i la disposició final segona de la present Llei no s'aplicaran als treballadors per compte propi o autònoms que, en els termes establits en la disposició addicional quinzena de la Llei 30/1995, de supervisió i ordenació de les assegurances privades, hagen optat o opten en el futur per adscriure's a la Mutualitat de Previsió Social que tinga constituïda el Col·legi Professional a què pertanguen i que actue com a alternativa al Règim Especial de la Seguretat Social dels treballadors per compte propi o autònoms.

La disposició addicional sexta estableix la necessitat d'adequació de la norma a les competències autonòmiques relatives a representativitat i registre especial de les associacions professionals d'autònoms en l'àmbit territorial autonòmic.

La disposició addicional setèima estableix la possibilitat d'actualitzar les bases de cotització diferenciades, reduccions o bonificacions previstes per a determinats col·lectius de treballadors autònoms en atenció a les seues especials característiques, per mitjà de la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat.

La disposició addicional octava assenjala que el Govern plantejarà la presència dels treballadors autònoms en el Consell Econòmic i Social, tenint en compte l'evolució del Consell del Treball Autònom en la representació d'estos i l'informe preceptiu del precitat Consell Econòmic i Social.

La disposició addicional novena determina que es presentarà un estudi pel Govern en un any sobre l'evolució de la mesura de pagament únic de la prestació per desocupació per a l'inici d'activitats per compte propi i a la possible ampliació dels percentatges actuals de la capitalització depenent dels resultats de tal estudi.

La disposició addicional deu es referix a l'enquadrament en la Seguretat Social dels familiars del treballador autònom, aclarint que els treballadors autònoms podran contractar, com a treballadors per compte d'altri, els fills menors de trenta anys encara que estos convisquen amb el treballador autònom i quedant exclosa la cobertura per desocupació d'estos.

La disposició addicional onze suposa adoptar per als treballadors autònoms del sector del transport la referència de l'article 1.3 g) del Text Refós de l'Estatut dels Treballadors, d'inclusió en l'àmbit subjectiu de la present Llei, matisant els requisits que en este cas han de complir-se per als treballadors autònoms d'este sector per a la seua consideració de treballadors autònoms econòmicament dependents.

La disposició addicional dotze estableix la participació de treballadors autònoms en programes de formació i informació de prevenció de riscos laborals, amb la finalitat de reduir la sinistralitat i evitar l'aparició de malalties professionals en els respectius sectors, per mitjà de les associacions representatives dels treballadors autònoms i les organitzacions sindicals més representatives.

La disposició addicional tretze introdueix increments en la reducció i la bonificació de la cotització a la Seguretat Social així com els períodes respectius aplicables als nous treballadors inclosos en el Règim Especial de la Seguretat Social dels Treballadors per Compte Propi o Autònoms que tinguen 30 o menys anys d'edat i 35 anys en el cas de treballadores autònomes, donant una nova redacció a la disposició addicional trenta-cinc de la Llei General de la Seguretat Social, text refós aprovat per Reial Decret Legislatiu 1/1994, de 20 de juny.

La disposició addicional catorze assenjala un termini d'un any perquè el Govern elabore un estudi sobre els

sectors d'activitat que tenen una especial incidència en el col·lectiu de treballadors autònoms.

La disposició addicional quinze estableix un termini d'un any perquè el Govern present un estudi sobre l'actualització de la normativa que regula el Règim Especial dels Treballadors Autònoms establida essencialment en el Decret 2530/1970, de 20 d'agost.

La disposició addicional setze determina el termini d'un any perquè el Govern realitze, en col·laboració amb les entitats més representatives de treballadors autònoms, una campanya de difusió i informació sobre la normativa i les característiques del Règim Especial del Treballador Autònom.

La disposició addicional dèsset suposa la determinació reglamentària dels supòsits en què els agents d'assegurances quedarien subjectes al contracte de treballadors autònoms econòmicament dependents, sense afectar en cap cas la relació mercantil d'aquells.

Les disposicions addicionals díhuit i dènou es refereixen, respectivament, als casos específics de les persones amb discapacitat i dels agents comercials.

De les disposicions transitòries cal destacar que la transitòria primera estableix un termini de sis mesos per a l'adaptació d'estatuts i reconeixement de la personalitat jurídica de les associacions. La transitòria segona fixa els terminis d'adaptació dels contractes vigents dels treballadors econòmicament dependents amb una especificitat en el termini d'adaptació dels dits contractes en la transitòria tercera per als sectors del transport i dels agents d'assegurances.

La disposició final primera estableix el títol competencial que habilita l'Estat a dictar esta Llei. En concret la Llei es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.5a, legislació sobre Administració de Justícia, 6a, legislació mercantil i processal, 7a, legislació laboral, 8a, legislació civil i 17a, legislació bàsica i règim econòmic de la Seguretat Social.

La disposició final segona arplega el principi general del Pacte de Toledo d'aconseguir l'equiparació en aportacions, drets i obligacions dels treballadors autònoms amb els treballadors per compte d'altri inclosos en el Règim General.

La disposició final tercera habilita el Govern per a dictar les disposicions reglamentàries d'execució i desenrotllament necessàries per a l'aplicació de la Llei.

La disposició final quarta estableix que el Govern haurà d'informar les Corts Generals anualment de l'execució de previsions contingudes en la present Llei, incorporant en el dit informe el dictamen dels Òrgans Consultius.

La disposició final quinta estableix un termini d'un any per al desplegament reglamentari de la Llei quant al contracte de treball dels treballadors autònoms econòmicament dependents.

La disposició final sexta estableix una «vacatio legis» de tres mesos, termini que es considera adequat per a l'entrada en vigor de la Llei.

TÍTOL I

Àmbit d'aplicació subjectiu

Article 1. *Supòsits inclosos.*

1. La present Llei s'aplicarà a les persones físiques que realitzen de forma habitual, personal, directa, per compte propi i fora de l'àmbit de direcció i organització d'una altra persona, una activitat econòmica o professional a títol lucratiu, donen o no ocupació a treballadors per compte d'altri.

També s'aplicarà esta Llei als treballs, realitzats de forma habitual, per familiars de les persones definides en el paràgraf anterior que no tinguen la condició de treballa-

dors per compte d'altri, d'acord amb el que estableix l'article 1.3.e) del text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, aprovat per Reial Decret Legislatiu 1/1995, de 24 de març.

2. Es declaren expressament compresos en l'àmbit d'aplicació d'esta Llei, sempre que complisquen els requisits a què es referix l'apartat anterior:

a) Els socis industrials de societats regulars col·lectives i de societats comanditàries.

b) Els comuners de les comunitats de béns i els socis de societats civils irregulars, llevat que la seua activitat es limite a la mera administració dels béns posats en comú.

c) Els que exercisquen les funcions de direcció i gerència que comporta l'exercici del càrrec de conseller o administrador, o presten altres servicis per a una societat mercantil capitalista, a títol lucratiu i de forma habitual, personal i directa, quan posseïsquen el control efectiu, directe o indirecte d'aquella, en els termes que preveu la disposició addicional vint-i-set del text refós de la Llei General de la Seguretat Social aprovat per Reial Decret Legislatiu 1/1994, de 20 de juny.

d) Els treballadors autònoms econòmicament dependents a què es referix el Capítol III del Títol II de la present Llei.

e) Qualsevol altra persona que complisca els requisits establits en l'article 1.1 de la present Llei.

3. Les inclosions a què es referix l'apartat anterior s'entendran sense perjudi de l'aplicació de les seues respectives normes específiques.

4. La present Llei s'aplicarà als treballadors autònoms estrangers que reunisquen els requisits previstos en la Llei Orgànica 4/2000, d'11 de gener, de drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seua integració social.

Article 2. *Supòsits exclosos.*

S'entendran expressament excloses de l'àmbit d'aplicació de la present Llei, aquelles prestacions de servicis que no complisquen els requisits de l'article 1.1, i en especial:

a) Les relacions de treball per compte d'altri a què es referix l'article 1.1 del text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, aprovat per Reial Decret Legislatiu 1/1995, de 24 de març.

b) L'activitat que es limita simplement al mer exercici del càrrec de conseller o membre dels òrgans d'administració en les empreses que revisten la forma jurídica de societat, de conformitat amb el que estableix l'article 1.3.c) del text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, aprovat per Reial Decret Legislatiu 1/1995, de 24 de març.

c) Les relacions laborals de caràcter especial a què es referix l'article 2 del text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, aprovat per Reial Decret Legislatiu 1/1995, de 24 de març i disposicions complementàries.

TÍTOL II

Règim professional del treballador autònom

CAPÍTOL I

Fonts del règim professional

Article 3. *Fonts del règim professional.*

1. El règim professional del treballador autònom es regirà per:

a) Les disposicions previstes en la present Llei, en allò que no s'oposen a les legislacions específiques aplicables a la seua activitat així com a la resta de les normes legals i reglamentàries complementàries que s'apliquen.

b) La normativa comuna relativa a la contractació civil, mercantil o administrativa reguladora de la corresponent relació jurídica del treballador autònom.

c) Els pactes establits individualment per mitjà de contracte entre el treballador autònom i el client per al qual desenrotlle la seua activitat professional. S'entendran nul·les i sense efectes les clàusules establides en el contracte individual contràries a les disposicions legals de dret necessari.

d) Els usos i costums locals i professionals.

2. Els acords d'interés professional seran, així mateix, font del règim professional dels treballadors autònoms econòmicament dependents.

Tota clàusula del contracte individual d'un treballador autònom econòmicament dependent afiliat a un sindicat o associat a una organització d'autònoms, serà nul·la quan contravinga allò que s'ha disposat en un acord d'interés professional firmat pel dit sindicat o associació que se li aplique al dit treballador per haver prestat el seu consentiment.

3. En virtut del que disposa la disposició final primera del text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, aprovat per Reial Decret Legislatiu 1/1995, de 24 de març, el treball realitzat per compte propi no estarà sotmés a la legislació laboral, excepte en aquells aspectes que per precepte legal es dispose expressament.

CAPÍTOL II

Règim professional comú del treballador autònom

Article 4. *Drets professionals.*

1. Els treballadors autònoms tenen dret a l'exercici dels drets fonamentals i llibertats públiques reconeguts en la Constitució Espanyola i en els tractats i acords internacionals ratificats per Espanya sobre la matèria.

2. El treballador autònom té els següents drets bàsics individuals, amb el contingut i abast que per a cada un d'ells dispose la seua normativa específica:

a) Dret al treball i a la lliure elecció de professió o ofici.

b) Llibertat d'iniciativa econòmica i dret a la lliure competència.

c) Dret de propietat intel·lectual sobre les seues obres o prestacions protegides.

3. En l'exercici de la seua activitat professional, els treballadors autònoms tenen els següents drets individuals:

a) A la igualtat davant de la llei i a no ser discriminats, directament o indirectament, per raó de naixement, origen racial o ètnic, sexe, estat civil, religió, conviccions, discapacitat, edat, orientació sexual, ús d'alguna de les llengües oficials dins d'Espanya o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

b) A no ser discriminat per raons de discapacitat, de conformitat amb el que estableix la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat.

c) Al respecte de la seua intimitat i a la consideració deguda a la seua dignitat, així com a una adequada protecció enfront de l'assetjament sexual i a l'acabament per raó de sexe o per qualsevol altra circumstància o condició personal o social.

d) A la formació i readaptació professionals.

e) A la seua integritat física i a una protecció adequada de la seua seguretat i salut en el treball.

f) A la percepció puntual de la contraprestació econòmica convinguda per l'exercici professional de la seua activitat.

g) A la conciliació de la seua activitat professional amb la vida personal i familiar, amb el dret a suspendre la seua activitat en les situacions de maternitat, paternitat, risc durant l'embaràs, risc durant la lactància i adopció o acolliment, tant preadoptiu com permanent o simple, de conformitat amb el Codi Civil o les lleis civils de les comunitats autònomes que ho regulen, sempre que la seua duració no siga inferior a un any, encara que estos siguen provisionals, en els termes que preveu la legislació de la Seguretat Social.

h) A l'assistència i prestacions socials suficients davant de situacions de necessitat, de conformitat amb la legislació de la Seguretat Social, inclòs el dret a la protecció en les situacions de maternitat, paternitat, risc durant l'embaràs, risc durant la lactància i adopció o acolliment, tant preadoptiu com permanent o simple, de conformitat amb el Codi Civil o les lleis civils de les comunitats autònomes que ho regulen, sempre que la seua duració no siga inferior a un any, encara que estos siguen provisionals.

i) A l'exercici individual de les accions derivades de la seua activitat professional.

j) A la tutela judicial efectiva dels seus drets professionals, així com a l'accés als mitjans extrajudicials de solució de conflictes.

k) Qualsevol altres que es deriven dels contractes per estos celebrats.

Article 5. *Deures professionals bàsics.*

Són deures professionals bàsics dels treballadors autònoms els següents:

a) Complir les obligacions derivades dels contractes per estos celebrats, segons els mateixos contractes, i amb les conseqüències que, segons la seua naturalesa, siguen conformes a la bona fe, als usos i a la llei.

b) Complir les obligacions en matèria de seguretat i salut laborals que la llei o els contractes que tinguen subscrits els imposen, així com seguir les normes de caràcter col·lectiu derivades del lloc de prestació de servicis.

c) Afiliar-se, comunicar les altes i baixes i cotitzar al règim de la Seguretat Social en els termes que preveu la legislació corresponent.

d) Complir les obligacions fiscals i tributàries establides legalment.

e) Complir qualsevol altres obligacions derivades de la legislació aplicable.

f) Complir les normes deontològiques aplicables a la professió.

Article 6. *Dret a la no discriminació i garantia dels drets fonamentals i llibertats públiques.*

1. Els poders públics han de garantir l'efectivitat dels drets fonamentals i llibertats públiques del treballador autònom.

2. Els poders públics i els que contracten l'activitat professional dels treballadors autònoms queden sotmesos a la prohibició de discriminació, tant directa com indirecta, dels dits treballadors, pels motius assenyalats en l'article 4.3.a) de la present Llei. La prohibició de discriminació afectarà tant la lliure iniciativa econòmica i la contractació, com les condicions de l'exercici professional.

3. Qualsevol treballador autònom, les associacions que el representen o els sindicats que consideren lesionats els seus drets fonamentals o la concurrència d'un tractament discriminatori podran demanar la tutela del dret davant de l'orde jurisdiccional competent per raó de la matèria, per mitjà d'un procediment sumari i preferent.

Si l'òrgan judicial estima provada la vulneració del dret denunciat, declararà la nul·litat radical i el cessament immediat de la conducta i, quan siga procedent, la reposició de la situació al moment anterior a produir-se, així com la reparació de les conseqüències derivades de l'acte.

4. Les clàusules contractuals que vulnereu el dret a la no discriminació o qualsevol dret fonamental seran nul·les i es tindran per no posades. El jutge que declare la invalidesa de les dites clàusules integrarà el contracte d'acord amb el que disposa l'article 1258 del Codi Civil i, si és el cas, determinarà la indemnització corresponent pels perjudicats patits.

5. En relació amb el dret a la igualtat i no discriminació per raó de sexe caldrà ajustar-se al que preveu la Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i hòmens.

Article 7. *Forma i duració del contracte.*

1. Els contractes que concerten els treballadors autònoms d'execució de la seua activitat professional podran celebrar-se per escrit o de paraula. Cada una de les parts podrà exigir de l'altra, en qualsevol moment, la formalització del contracte per escrit.

2. El contracte podrà celebrar-se per a l'execució d'una obra o sèrie d'elles, o per a la prestació d'un o més servicis i tindrà la duració que les parts acorden.

Article 8. *Prevenió de riscos laborals.*

1. Les Administracions Públiques competents assumiran un paper actiu en relació amb la prevenció de riscos laborals dels treballadors autònoms, per mitjà d'activitats de promoció de la prevenció, assessorament tècnic, vigilància i control del compliment pels treballadors autònoms de la normativa de prevenció de riscos laborals.

2. Les Administracions Públiques competents promouran una formació en prevenció específica i adaptada a les peculiaritats dels treballadors autònoms.

3. Quan en un mateix centre de treball exercisquen activitats treballadors autònoms i treballadors d'una altra o altres empreses, així com quan els treballadors autònoms executen la seua activitat professional en els locals o centres de treball de les empreses per a les quals presten servicis, s'aplicaran per a tots estos els deures de cooperació, informació i instrucció previstos en els apartats 1 i 2 de l'article 24 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de Prevenció de Riscos Laborals.

4. Les empreses que contracten amb treballadors autònoms la realització d'obres o servicis corresponents a la pròpia activitat d'aquelles, i que es desenrotllen en els seus propis centres de treball, hauran de vigilar el compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals per estos treballadors.

5. Quan els treballadors autònoms hagen d'operar amb maquinària, equips, productes, matèries o útils proporcionats per l'empresa per a la qual executen la seua activitat professional, però no realitzen eixa activitat en el centre de treball de tal empresa, esta assumirà les obligacions consignades en l'últim paràgraf de l'article 41.1 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de Prevenció de Riscos Laborals.

6. En el cas que les empreses incomplisquen les obligacions previstes en els apartats 3 a 5 del present article, assumiran les obligacions indemnitzatòries dels danys i perjudicats ocasionats, sempre que hi haja relació causal directa entre estos incompliments i els perjudicats i danys causats.

La responsabilitat del pagament establida en el paràgraf anterior, que recaurà directament sobre l'empresari infractor, ho serà amb independència que el

treballador autònom s'haja acollit o no a les prestacions per contingències professionals.

7. El treballador autònom tindrà dret a interrompre la seua activitat i abandonar el lloc de treball quan considere que la dita activitat comporta un risc greu i imminent per a la seua vida o salut.

8. Les disposicions contingudes en el present article s'aplicaran sense perjudicats de les obligacions legals establides per als treballadors autònoms amb assalariats a càrrec seu en la seua condició d'empresaris.

Article 9. *Protecció de menors.*

1. Els menors de setze anys no podran executar treball autònom ni activitat professional, ni tan sols per als seus familiars.

2. No obstant el que disposa l'apartat anterior, en el cas de prestacions de servicis en espectacles públics caldrà ajustar-se al que estableix l'article 6.4 del Text Refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, aprovat per Reial decret legislatiu 1/1995, de 24 de març.

Article 10. *Garanties econòmiques.*

1. Els treballadors autònoms tenen dret a la percepció de la contraprestació econòmica per l'execució del contracte en el temps i la forma convinguts i de conformitat amb el que preveu la Llei 3/2004, de 29 de desembre, que estableix mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials.

2. Quan el treballador autònom execute la seua activitat professional per a un contractista o subcontractista, tindrà acció contra l'empresari principal, fins a l'import del deute que este dega a aquell en el moment de la reclamació, llevat que es tracte de construccions, reparacions o servicis contractats en el si de la llar familiar.

3. En matèria de garantia del cobrament dels crèdits pel treball personal del treballador autònom caldrà ajustar-se al que disposa la normativa civil i mercantil sobre privilegis i preferències, així com en la Llei 22/2003, de 9 de juliol, Concursal, quedant en tot cas els treballadors autònoms econòmicament dependents subjectes a la situació de privilegi general arrellegada en l'article 91.3 de la dita Llei.

4. El treballador autònom respondrà de les seues obligacions amb tots els seus béns presents i futurs, sense perjudicats de la inembargabilitat dels béns establida en els articles 605, 606 i 607 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'Enjudiciament Civil.

5. A l'efecte de la satisfacció i cobrament dels deutes de naturalesa tributària i qualsevol tipus de deute que siga objecte de la gestió recaptatòria en l'àmbit del Sistema de la Seguretat Social, embargat administrativament un bé immoble, si el treballador autònom acredita fefaentment que es tracta d'una vivenda que constituïx la seua residència habitual, l'execució de l'embargament quedarà condicionada, en primer lloc, al fet que no resulten coneguts altres béns del deutor suficients i susceptibles de realització immediata en el procediment executiu, i en segon lloc, al fet que entre la notificació de la primera diligència d'embargament i la realització material de la subhasta, el concurs o qualsevol altre mitjà administratiu d'alienació transcórrega el termini mínim d'un any. Este termini no s'interromprà ni se suspèndrà, en cap cas, en els supòsits d'ampliacions de l'embargament originari o en els casos de pròrroga de les anotacions registrals.

CAPÍTOL III

Règim professional del treballador autònom econòmicament dependent Article 11. *Concepte i àmbit subjectiu.*

1. Els treballadors autònoms econòmicament dependents als quals es referix l'article 1.2.d) de la present Llei són aquells que realitzen una activitat econòmica o professional a títol lucratiu i de forma habitual, personal, directa i predominant per a una persona física o jurídica, denominada client, del qual depenen econòmicament per percebre d'ell, almenys, el 75 per cent dels seus ingressos per rendiments de treball i d'activitats econòmiques o professionals.

2. Per a l'exercici de l'activitat econòmica o professional com a treballador autònom econòmicament dependent, este haurà de reunir simultàniament les condicions següents:

a) No tindre a càrrec seu treballadors per compte d'altri ni contractar o subcontractar part o tota l'activitat amb tercers, tant respecte de l'activitat contractada amb el client de què depèn econòmicament com de les activitats que poguera contractar amb altres clients.

b) No executar la seua activitat de manera indiferenciada amb els treballadors que presten servicis sota qualsevol modalitat de contractació laboral per compte del client.

c) Disposar d'infraestructura productiva i material propis, necessaris per a l'exercici de l'activitat i independents dels del seu client, quan en la dita activitat siguen rellevants econòmicament.

d) Desenrotllar la seua activitat amb criteris organitzatius propis, sense perjudi de les indicacions tècniques que poguera rebre del seu client.

e) Percebre una contraprestació econòmica en funció del resultat de la seua activitat, d'acord amb allò que s'haja pactat amb el client i assumint risc i ventura d'aquella.

3. Els titulars d'establiments o locals comercials i industrials i d'oficines i despatxos oberts al públic i els professionals que exercisquen la seua professió conjuntament amb altres en règim societari o sota qualsevol altra forma jurídica admesa en dret no tindran en cap cas la consideració de treballadors autònoms econòmicament dependents.

Article 12. *Contracte.*

1. El contracte per a la realització de l'activitat professional del treballador autònom econòmicament dependent celebrat entre este i el seu client haurà de formalitzar-se sempre per escrit i haurà de ser registrat en l'oficina pública corresponent. El dit registre no tindrà caràcter públic.

Reglamentàriament es regularan les característiques dels dits contractes i del Registre en què hauran d'inscriure's, així com les condicions perquè els representants legals dels treballadors tinguen accés a la informació dels contractes que la seua empresa celebre amb treballadors autònoms econòmicament dependents. De la dita informació s'exclourà, en tot cas, el número del document nacional d'identitat, el domicili, l'estat civil i qualsevol altra dada que, d'acord amb la Llei Orgànica 1/1982, de 5 de maig, poguera afectar la intimitat personal.

2. El treballador autònom haurà de fer constar expressament en el contracte la seua condició de dependent econòmicament respecte del client que el contracte, així com les variacions que es produïren respecte d'això. La condició de dependent només es podrà tindre respecte d'un únic client.

3. En el supòsit d'un treballador autònom que contractara amb diversos clients la seua activitat professional o la prestació dels seus servicis, quan es produïska una circumstància sobrevinguda del treballador autònom, la conseqüència de la qual derive en el compliment de les condicions establides en l'article 11, es respectarà íntegrament el contracte firmat entre ambdós parts fins a la seua extinció, llevat que estes acordaren modificar-lo per a actualitzar-lo a les noves condicions que corresponen a un treballador autònom econòmicament dependent.

4. Quan en el contracte no s'haguera fixat una duració o un servici determinat, es presumirà, excepte prova en contra, que el contracte ha sigut pactat per temps indefinit.

Article 13. *Acords d'interés professional.*

1. Els acords d'interés professional previstos en l'apartat 2 de l'article 3 de la present Llei, concertats entre les associacions o sindicats que representen als treballadors autònoms econòmicament dependents i les empreses per a les quals executen la seua activitat podran establir les condicions de manera, temps i lloc d'execució de la dita activitat, així com altres condicions generals de contractació. En tot cas, els acords d'interés professional observaran els límits i condicions establits en la legislació de defensa de la competència.

2. Els acords d'interés professional hauran de concertar-se per escrit.

3. S'entendran nul·les i sense efectes les clàusules dels acords d'interés professional contràries a disposicions legals de dret necessari.

4. Els acords d'interés professional es pactaran a l'empara de les disposicions del Codi Civil. L'eficàcia personal dels dits acords es limitarà a les parts firmants i, si és el cas, als afiliats a les associacions d'autònoms o sindicats firmants que hagen prestat expressament el seu consentiment per a això.

Article 14. *Jornada de l'activitat professional.*

1. El treballador autònom econòmicament dependent tindrà dret a una interrupció de la seua activitat anual de 18 dies hàbils, sense perjudi que el dit règim pugui ser millorat per mitjà de contracte entre les parts o per mitjà d'acords d'interés professional.

2. Per mitjà de contracte individual o acord d'interés professional es determinarà el règim de descans setmanal i el corresponent als festius, la quantia màxima de la jornada d'activitat i, en el cas que la mateixa es compute per mes o any, la seua distribució setmanal.

3. La realització d'activitat per temps superior al pactat contractualment serà voluntària en tot cas, no podent excedir l'increment màxim establert mitjançant un acord d'interés professional. En absència d'acord d'interés professional, l'increment no podrà excedir el 30 per cent del temps ordinari d'activitat individualment acordat.

4. L'horari d'activitat procurarà adaptar-se a l'efecte de poder conciliar la vida personal, familiar i professional del treballador autònom econòmicament dependent.

5. La treballadora autònoma econòmicament dependent que siga víctima de la violència de gènere tindrà dret a l'adaptació de l'horari d'activitat amb l'objecte de fer efectiva la seua protecció o el seu dret a l'assistència social integral.

Article 15. *Extinció contractual.*

1. La relació contractual entre les parts s'extingirà per alguna de les circumstàncies següents:

a) Mutu acord de les parts.

b) Causes vàlidament consignades en el contracte, llevat que estes constituïsquen abús de dret manifest.

c) Mort i jubilació o invalidesa incompatibles amb l'activitat professional, d'acord amb la corresponent legislació de Seguretat Social.

d) Desistiment del treballador autònom econòmicament dependent, devent en este cas mediar el preavis estipulat o d'acord amb els usos i costums.

e) Voluntat del treballador autònom econòmicament dependent, fundada en un incompliment contractual greu de la contrapart.

f) Voluntat del client per causa justificada, havent d'existir el preavis estipulat o d'acord amb els usos i costums.

g) Per decisió de la treballadora autònoma econòmicament dependent que es veja obligada a extingir la relació contractual com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere.

h) Qualsevol altra causa legalment establida.

2. Quan la resolució contractual es produïska per la voluntat d'una de les parts fundada en un incompliment contractual de l'altra, qui resolga el contracte tindrà dret a percebre la corresponent indemnització pels danys i perjudis ocasionats.

3. Quan la resolució del contracte es produïska per voluntat del client sense causa justificada, el treballador autònom econòmicament dependent tindrà dret a percebre la indemnització prevista en l'apartat anterior.

Si la resolució es produïx per desistiment del treballador autònom econòmicament dependent, i sense perjudi del preavis previst en el paràgraf d) de l'apartat 1 del present article, el client podrà ser indemnitzat quan el dit desistiment li ocasione un perjudi important que paralitze o pertorbe el normal desenrotllament de la seua activitat.

4. Quan la part que tinga dret a la indemnització siga el treballador autònom econòmicament dependent, la quantia de la indemnització serà la fixada en el contracte individual o en l'acord d'interés professional que siga d'aplicació. En els casos en què no estiguen regulats, a l'efecte de determinar la seua quantia es prendran en consideració, entre altres factors, el temps restant previst de duració del contracte, la gravetat de l'incompliment del client, les inversions i les despeses anticipades pel treballador autònom econòmicament dependent vinculats a l'execució de l'activitat professional contractada i el termini de preavis atorgat pel client sobre la data d'extinció del contracte.

Article 16. *Interrupcions justificades de l'activitat professional.*

1. Es consideraran causes degudament justificades d'interrupció de l'activitat per part del treballador econòmicament dependent les fundades en:

a) Mutu acord de les parts.

b) La necessitat d'atendre responsabilitats familiars urgents, sobrevingudes i imprevisibles.

c) El risc greu i imminent per a la vida o salut del treballador autònom, segons el que preveu l'apartat 7 de l'article 8 de la present Llei.

d) Incapacitat temporal, maternitat o paternitat.

e) La situació de violència de gènere, perquè la treballadora autònoma econòmicament dependent faça efectiva la seua protecció o el seu dret a l'assistència social integral.

f) Força major.

2. Per mitjà de contracte o acord d'interés professional podran fixar-se altres causes d'interrupció justificada de l'activitat professional.

3. Les causes d'interrupció de l'activitat previstes en els apartats anteriors no podran fonamentar l'extinció

contractual per voluntat del client prevista en la lletra f) de l'apartat 1 de l'article anterior, tot això sense perjudi d'altres efectes que per als dits supòsits puguen acordar les parts. Si el client donara per extingit el contracte, tal circumstància es consideraria com una falta de justificació a l'efecte del que disposa l'apartat 3 de l'article anterior.

No obstant això, quan en els supòsits previstos en les lletres d) i f) de l'apartat 1 la interrupció ocasione un perjudi important al client que paralitze o pertorbe el normal desenrotllament de la seua activitat, podrà considerar-se justificada l'extinció del contracte, a l'efecte del que disposa la lletra f) de l'apartat 1 de l'article anterior.

Article 17. *Competència jurisdiccional.*

1. Els òrgans jurisdiccional de l'orde social seran els competents per a conèixer les pretensions derivades del contracte celebrat entre un treballador autònom econòmicament dependent i el seu client.

2. Els òrgans jurisdiccional de l'orde social seran també els competents per a conèixer de totes les qüestions derivades de l'aplicació i interpretació dels acords d'interés professional, sense perjudi del que disposa la legislació de defensa de la competència.

Article 18. *Procediments no jurisdiccional de solució de conflictes.*

1. Serà requisit previ per a la tramitació d'accions judicials en relació amb el règim professional dels treballadors autònoms econòmicament dependents l'intent de conciliació o mediació davant de l'òrgan administratiu que assumisca estes funcions. No obstant això, a estos efectes, els acords d'interés professional a què es referix l'article 13 de la present Llei podran instituir òrgans específics de solució de conflictes.

2. Els procediments no jurisdiccional de solució de conflictes estaran basats en els principis de gratuïtat, celeritat, agilitat i efectivitat.

3. Allò que s'haja acordat en avinença tindrà força executiva entre les parts intervinents, sense necessitat de ratificació davant de l'òrgan judicial, podent portar-se a efecte pel tràmit d'execució de sentències.

4. Les parts podran igualment sotmetre les seues discrepàncies a arbitratge voluntari. S'entendran equiparats a les sentències fermes els laudes arbitral igualment fermes dictats a este efecte. El procediment arbitral se sotmetrà a allò que s'haja pactat entre les parts o al règim que si és el cas es puga establir mitjançant un acord d'interés professional, entenenent-se aplicable, si no n'hi ha, la regulació continguda en la Llei 60/2003, de 23 de desembre, d'Arbitratge, la Llei 16/1987, de 30 de juliol, d'Ordenació de Transports Terrestres o en qualsevol altra normativa específica o sectorial.

TÍTOL III

Drets col·lectius del treballador autònom

Article 19. *Drets col·lectius bàsics.*

1. Els treballadors autònoms són titulars dels drets a:

a) Afiliar-se al sindicat o associació empresarial de la seua elecció, en els termes establits en la legislació corresponent.

b) Afiliar-se i fundar associacions professionals específiques de treballadors autònoms sense autorització prèvia.

c) Exercir l'activitat col·lectiva de defensa dels seus interessos professionals.

2. Les associacions de treballadors autònoms són titulars dels drets de caràcter col·lectiu a:

a) Constituir federacions, confederacions o unions, previ el compliment dels requisits exigits per a la constitució d'associacions, amb acord exprés dels seus òrgans competents. Així mateix, podran establir els vincles que consideren oportuns amb organitzacions sindicals i associacions empresarials.

b) Concertar acords d'interès professional per als treballadors autònoms econòmicament dependents afiliats en els termes que preveu l'article 13 de la present Llei.

c) Exercir la defensa i tutela col·lectiva dels interessos professionals dels treballadors autònoms.

d) Participar en els sistemes no jurisdiccional de solució de les controvèrsies col·lectives dels treballadors autònoms quan estiga previst en els acords d'interès professional.

3. Les associacions representatives de treballadors autònoms també seran titulars de les facultats establides en l'article 21.5 de la present Llei.

4. Sense perjudi de les facultats que corresponen als sindicats en l'exercici del dret a la llibertat sindical, estos gaudiran, a més, de tots els drets de l'apartat 2 d'este article respecte dels seus treballadors autònoms afiliats.

Article 20. *Dret d'associació professional dels treballadors autònoms.*

1. Les associacions professionals de treballadors autònoms es constituiran i regiran pel que preveu la Llei Orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del Dret d'Associació i les seues normes de desplegament, amb les especialitats previstes en la present Llei.

2. Estes associacions, en la denominació i estatuts de les quals es farà referència a la seua especialitat subjectiva i d'objectius, tindran com a finalitat la defensa dels interessos professionals dels treballadors autònoms i funcions complementàries, podent desenrotllar totes les activitats lícites que vagen encaminades a tal finalitat. En cap cas podran tindre ànim de lucre. Estes gaudiran d'autonomia enfront de les Administracions Públiques, així com enfront de qualssevol altres subjectes públics o privats.

3. Amb independència del que preveu l'article 10 de la Llei Orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del Dret d'Associació, les associacions professionals de treballadors autònoms hauran d'inscriure's i depositar els seus estatuts en el registre especial de l'oficina pública establida a este efecte en el Ministeri de Treball i Assumptes Socials o de la corresponent Comunitat Autònoma, en què l'associació desenrotlle principalment la seua activitat. Tal registre serà específic i diferenciat del de qualssevol altres organitzacions sindicals, empresarials o d'una altra naturalesa que puguen ser objecte de registre per eixa oficina pública.

4. Estes associacions podran ser declarades d'utilitat pública d'acord amb el que preveuen els articles 32 a 36 de la Llei Orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del Dret d'Associació.

5. Estes associacions professionals només podran ser suspeses o dissoltes mitjançant una resolució ferma de l'autoritat judicial fundada en incompliment greu de les lleis.

Article 21. *Determinació de la representativitat de les associacions de treballadors autònoms.*

1. Sense perjudi de la representació que tinguen dels seus afiliats i a l'efecte del que preveu este article i el següent, tindran la consideració d'associacions professionals representatives dels treballadors autònoms aquelles

que, inscrites en el registre especial establert a este efecte, demostren una suficient implantació en l'àmbit territorial en què actuen. La dita implantació haurà d'acreditar-se a través de criteris objectius dels quals puga deduir-se la representativitat de l'associació, entre estos el grau d'afiliació de treballadors autònoms a l'associació, el nombre d'associacions amb què s'hagen firmat convenis o acords de representació o d'una altra naturalesa, els recursos humans i materials, els acords d'interès professional en què hagen participat, la presència de seus permanents en el seu àmbit d'actuació i qualssevol altres criteris de naturalesa semblant i de caràcter objectiu. Els esmentats criteris es desenrotllaran per mitjà d'una norma reglamentària.

2. La condició d'associació representativa en l'àmbit estatal serà declarada per un Consell format per funcionaris de l'Administració General de l'Estat i per experts de reconegut prestigi, imparcials i independents. Reglamentàriament es determinarà la composició del dit Consell, que en tot cas estarà integrat per un nombre imparell de membres, no superior a cinc, així com les seues funcions i procediment de funcionament.

3. Les resolucions dictades pel Consell a què es refereix l'apartat anterior seran directament recurribles davant de la Jurisdicció contenciosa administrativa.

4. La capacitat representativa reconeguda en este article a les associacions de treballadors autònoms es podrà exercir en l'àmbit d'actuació territorial de la corresponent associació.

5. Les associacions representatives dels treballadors autònoms i les organitzacions sindicals més representatives, de conformitat amb els articles 6 i 7 de la Llei Orgànica 11/1985, de 2 d'agost, de Llibertat Sindical, gaudiran d'una posició jurídica singular, que els atorga capacitat jurídica per a actuar en representació dels treballadors autònoms per a:

a) Tindre representació institucional davant de les Administracions Públiques o altres entitats o organismes de caràcter estatal o de Comunitat Autònoma que la tinguen prevista.

b) Ser consultades quan les Administracions Públiques dissenyen les polítiques públiques que incidisquen sobre el treball autònom.

c) Gestionar programes públics dirigits als treballadors autònoms en els termes previstos legalment.

d) Qualsevol altra funció que s'establisca legalment o reglamentàriament.

Article 22. *Consell del Treball Autònom.*

1. El Consell del Treball Autònom es constituïx, a l'empara del que disposa l'article 42 de la Llei Orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del Dret d'Associació, com a òrgan consultiu del Govern en matèria socioeconòmica i professional del treball autònom.

2. Són funcions del Consell:

a) Emetre el seu parer amb caràcter facultatiu sobre:

1r. Els avantprojectes de lleis o projectes de Reials Decrets que incidisquen sobre el treball autònom. En el cas que es produïren modificacions que pogueren afectar l'Estatut de Treball Autònom, l'informe tindrà caràcter preceptiu.

2n. El disseny de les polítiques públiques de caràcter estatal en matèria de treball autònom.

3r. Qualsevol altres assumptes que se sotmeten a consulta d'este pel Govern de la Nació o els seus membres.

b) Elaborar, a sol·licitud del Govern de la Nació o dels seus membres, o per iniciativa pròpia, estudis o informes relacionats amb l'àmbit de les seues competències.

c) Elaborar el seu reglament de funcionament intern.

d) Qualsevol altres competències que li siguin atribuïdes legalment o reglamentàriament.

3. El Consell del Treball Autònom estarà compost per representants de les associacions professionals de treballadors autònoms representatives l'àmbit d'actuació de les quals siga intersectorial i estatal, per les organitzacions sindicals i empresarials més representatives i per representants de l'Administració General de l'Estat, de les comunitats autònomes i de l'associació d'Entitats Locals més representativa en l'àmbit estatal.

Si es constituïren Consells del Treball Autònom d'àmbit autonòmic, formarà part del Consell del Treball Autònom un representant designat per cada un dels consells autonòmics existents.

4. La Presidència del Consell correspondrà al secretari general d'Ocupació i, per delegació, al director general de l'Economia Social, del Treball Autònom i del Fons Social Europeu.

5. Els crèdits necessaris per al seu funcionament es consignaran en els pressupostos del Ministeri de Treball i Assumptes Socials.

6. Reglamentàriament es desenrotllarà la composició i règim de funcionament del Consell.

7. Les comunitats autònomes podran constituir, en el seu àmbit territorial, Consells Consultius en matèria socioeconòmica i professional del treball autònom. Així mateix podran regular la composició i el funcionament d'estos.

TÍTOL IV

Protecció social del treballador autònom

Article 23. *El dret a la Seguretat Social.*

1. De conformitat amb l'article 41 de la Constitució, les persones que exercisquen una activitat professional o econòmica per compte propi o autònoma tindran dret al manteniment d'un règim públic de Seguretat Social, que els garantisca l'assistència i les prestacions socials suficients davant de situacions de necessitat. Les prestacions complementàries seran lliures.

2. La protecció dels treballadors per compte propi o autònoms s'instrumentarà a través d'un únic règim, que es denominarà Règim Especial de la Seguretat Social dels Treballadors per Compte Propi o Autònoms, sense perjudici que alguns col·lectius específics de treballadors autònoms, quant a la seua pertinença a un determinat sector econòmic, estiguen enquadrats en altres règims de la Seguretat Social.

Article 24. *Afiliació a la Seguretat Social.*

L'afiliació al sistema de la Seguretat Social és obligatòria per als treballadors autònoms o per compte propi, i única per a la seua vida professional, sense perjudici de les altes i baixes en els distints règims que integren el sistema de Seguretat Social, així com de les altres variacions que puguen produir-se després de l'afiliació.

Article 25. *Cotització a la Seguretat Social.*

1. La cotització és obligatòria en el Règim Especial de Seguretat Social dels Treballadors per Compte Propi o Autònoms en els termes que preveu l'article 15 del text refós de la Llei General de la Seguretat Social aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1/1994, de 20 de juny, i la resta de disposicions de desplegament.

2. La Llei podrà establir bases de cotització diferenciades per als treballadors autònoms econòmicament dependents.

3. La Llei podrà establir reduccions o bonificacions en les bases de cotització o en les quotes de Seguretat Social per a determinats col·lectius de treballadors autònoms en atenció a les seues característiques personals o a les característiques professionals de l'activitat exercida.

Article 26. *Acció protectora.*

1. L'acció protectora del Règim Especial de Seguretat Social dels Treballadors per Compte Propi o Autònoms, en els termes i d'acord amb les condicions legalment previstes, comprendrà, en tot cas:

a) L'assistència sanitària en els casos de maternitat, malaltia comuna o professional i accidents, siguen o no de treball.

b) Les prestacions econòmiques en les situacions d'incapacitat temporal, risc durant l'embaràs, maternitat, paternitat, risc durant la lactància, incapacitat permanent, jubilació, mort i supervivència i familiars per fill a càrrec.

2. Les prestacions de servicis socials seran les establides legalment i en tot cas comprendrà les prestacions en matèria de reeducació, de rehabilitació de persones amb discapacitat, d'assistència a la tercera edat i de recuperació professional.

3. Els treballadors autònoms econòmicament dependents hauran d'incorporar obligatòriament, dins de l'àmbit de l'acció protectora de la Seguretat Social, la cobertura de la incapacitat temporal i dels accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social.

A l'efecte d'esta cobertura, s'entendrà per accident de treball tota lesió corporal del treballador autònom econòmicament dependent que patisca amb ocasió o per conseqüència de l'activitat professional, considerant-se també accident de treball el que patisca el treballador a l'anar o tornar del lloc de la prestació de l'activitat, o per causa o conseqüència d'esta. Excepte prova en contra, es presumirà que l'accident no té relació amb el treball quan haja ocorregut fora de l'exercici de l'activitat professional de què es tracte.

4. Els poders públics promouran polítiques que incentiven la continuïtat en l'exercici de la professió, treball o activitat econòmica dels treballadors per compte propi, una vegada complida l'edat ordinària de jubilació. No obstant això, en atenció a la naturalesa tòxica, perillosa o penosa de l'activitat exercida, i en els termes que reglamentàriament s'establisquen, els treballadors autònoms afectats que reunisquen les condicions establides per a causar dret a la pensió de jubilació, a excepció de la relativa a l'edat, podran accedir a la jubilació anticipada, en els mateixos supòsits i col·lectius per als que estiga establert el dit dret respecte dels treballadors per compte d'altri.

En este sentit, s'entendran compresos els treballadors autònoms amb discapacitat en les mateixes condicions que els treballadors per compte d'altri.

5. L'acció protectora del règim públic de Seguretat Social dels treballadors autònoms tendirà a convergir en aportacions, drets i prestacions amb l'existent per als treballadors per compte d'altri en el Règim General de la Seguretat Social.

TÍTOL V

Foment i promoció del treball autònom

Article 27. *Política de foment del treball autònom.*

1. Els poders públics, en l'àmbit de les seues competències respectives, adoptaran polítiques de foment del treball autònom dirigides a l'establiment i desenrotlla-

ment d'iniciatives econòmiques i professionals per compte propi.

2. Estes polítiques es materialitzaran, en particular, en mesures dirigides a:

a) Remoure els obstacles que impedisquen l'inici i desenrotllament d'una activitat econòmica o professional per compte propi.

b) Facilitar i recolzar les diverses iniciatives de treball autònom.

c) Establir exempcions, reduccions o bonificacions en les cotitzacions a la Seguretat Social.

d) Promoure l'esperit i la cultura emprenedora.

e) Fomentar la formació i readaptació professionals.

f) Proporcionar la informació i assessorament tècnic necessari.

g) Facilitar l'accés als processos d'innovació tecnològica i organitzativa, de manera que es millore la productivitat del treball o servici realitzat.

h) Crear un entorn que fomenti el desenrotllament de les iniciatives econòmiques i professionals en el marc del treball autònom.

i) Donar suport als emprenedors en l'àmbit d'activitats innovadores vinculades amb els nous jaciments d'ocupació, de noves tecnologies o d'activitats d'interés públic, econòmic o social.

3. L'elaboració d'esta política de foment del treball autònom tendirà a la consecució de l'efectivitat de la igualtat d'oportunitats entre dones i hòmens i prestarà especial atenció als col·lectius de persones desfavorides o no suficientment representades, entre els quals les persones amb discapacitat ocupen un lloc preferent.

Article 28. *Formació professional i assessorament tècnic.*

1. El foment del treball autònom es dirigirà especialment a integrar dins del sistema educatiu i, en particular, del sistema de formació professional la promoció del treball autònom, a propiciar la formació i readaptació professionals dels treballadors autònoms, facilitant el seu accés als programes de formació professional, que s'orientaran a la millora de la seua capacitat professional i al desenrotllament de la seua capacitat gerencial.

2. El foment del treball autònom també atindrà les necessitats d'informació i assessorament tècnic per a la seua creació, consolidació i renovació, promovent, a estos efectes, les fórmules de comunicació i cooperació entre autònoms.

Article 29. *Suport financer a les iniciatives econòmiques.*

1. Els poders públics, en l'àmbit de les seues competències respectives i en el marc dels compromisos assumits en la Unió Europea, adoptaran programes d'ajuda financera a les iniciatives econòmiques de les persones emprenedores.

2. L'elaboració d'estos programes atindrà a la necessitat de tutela dels col·lectius amb especials dificultats d'accés al mercat de treball, a la garantia de la viabilitat futura dels projectes beneficiaris, així com a l'exigència d'avaluació dels efectes de les ajudes econòmiques sobre els objectius proposats.

3. Els poders públics afavoriran per mitjà d'una política fiscal adequada la promoció del treball autònom.

Disposició addicional primera. *Modificació del text refós de la Llei de Procediment Laboral, aprovat per Reial Decret Legislatiu 2/1995, de 7 d'abril.*

El text refós de la Llei de Procediment Laboral aprovat per Reial Decret Legislatiu 2/1995, de 7 d'abril, queda modificat com seguix:

U. La lletra p) de l'article 2 queda redactada de la manera següent:

«p) en relació amb el règim professional, tant en el seu vessant individual com col·lectiu, dels treballadors autònoms econòmicament dependents a què es referix la Llei de l'Estatut del Treball Autònom.»

Dos. S'introdueix una nova lletra q) a l'article 2 amb el contingut següent:

«q) respecte de qualssevol altres qüestions que els siguen atribuïdes per normes amb rang de Llei.»

Tres. Es modifica l'apartat 2 de l'article 16 que queda redactat de la manera següent:

«2. Tindran capacitat processal els treballadors majors de setze anys i menors de díhuit respecte dels drets i interessos legítims derivats dels seus contractes de treball i de la relació de Seguretat Social quan legalment no requerisquen per a la celebració dels dits contractes autorització dels seus pares, tutors o de la persona o institució que els tinga a càrrec seu, o hagueren obtingut autorització per a contractar dels seus pares, tutors o persona o institució que els tinga a càrrec seu d'acord amb la legislació laboral o la legislació civil o mercantil respectivament. Igualment tindran capacitat processal els treballadors autònoms econòmicament dependents majors de setze anys.»

Quatre. S'afeg un apartat 3 a l'article 17 que queda redactat de la manera següent:

«3. Les organitzacions de treballadors autònoms tindran legitimació per a la defensa dels acords d'interés professional per estos firmats.»

Cinc. Es fa una nova redacció de l'article 63, que queda redactat de la manera següent:

«Article 63.

Serà requisit previ per a la tramitació del procés l'intent de conciliació davant del servici administratiu corresponent o davant de l'òrgan que assumisca estes funcions que podrà constituir-se per mitjà dels acords interprofessionals o els convenis col·lectius a què es referix l'article 83 del text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, així com els acords d'interés professional a què es referix l'article 13 de la Llei de l'Estatut del Treball Autònom.»

Disposició addicional segona. *Reduccions i bonificacions en les cotitzacions.*

1. La Llei establirà reduccions i bonificacions en la cotització a la Seguretat Social en favor dels següents col·lectius de treballadors autònoms:

a) Els que en funció d'una altra activitat realitzada cotitzen, sumant les bases de cotització, per damunt de la base màxima del Règim General de la Seguretat Social.

b) Les persones amb discapacitat que realitzen un treball autònom.

c) Els treballadors autònoms que es dediquen a l'activitat de venda ambulat o a la venda a domicili.

d) Aquells col·lectius que es determinen legalment o reglamentàriament.

2. Les Administracions Públiques competents podran subscriure convenis amb la Seguretat Social a fi de propiciar la reducció de les cotitzacions de les persones que, en règim d'autonomia, es dediquen a activitats artesanals o artístiques.

Disposició addicional tercera. *Cobertura de la incapacitat temporal i de les contingències professionals en el Règim de la Seguretat Social dels Treballadors per Compte Propi o Autònom.*

1. A partir del dia primer de gener de l'exercici següent a l'entrada en vigor de la present Llei, els treballadors per compte propi o autònoms que no hagen optat per donar cobertura a les prestacions d'incapacitat temporal, hauran de dur-ho a terme de forma obligatòria, sempre que no tinguin dret a la dita prestació quant a l'activitat realitzada en un altre Règim de la Seguretat Social.

De la mateixa manera, l'anterior data es prendrà per a l'entrada en vigor de l'obligatorietat de cotització establida en el punt 3 de l'article 26 de la present Llei.

2. Pel Govern es determinaran aquelles activitats professionals desenrotllades per treballadors autònoms que presenten un major risc de sinistralitat, en les quals serà obligatòria la cobertura de les contingències d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social. En estos supòsits, s'aplicarà el que preveu l'apartat 3 de l'article 26.

3. El que disposen els apartats anteriors no s'aplicarà als treballadors per compte propi agraris, incorporats al «Sistema Especial de Treballadors Agraris per Compte Propi», per a qui la cobertura de la incapacitat temporal i de les contingències professionals continuaran sent de cobertura voluntària.

Disposició addicional quarta. *Prestació per cessament d'activitat.*

El Govern, sempre que estiguen garantits els principis de contributivitat, solidaritat i sostenibilitat financera i això responga a les necessitats i preferències dels treballadors autònoms, proposarà a les Corts Generals la regulació d'un sistema específic de protecció per cessament d'activitat per a estos, en funció de les seues característiques personals o de la naturalesa de l'activitat exercida.

L'articulació de la prestació per cessament d'activitat es realitzarà de tal forma que, en els supòsits en què haja d'aplicar-se en edats pròximes a la legal de jubilació, la seua aplicació garantisca, en combinació amb les mesures d'anticipació de l'edat de jubilació en circumstàncies concretes previstes en la Llei General de la Seguretat Social, que el nivell de protecció dispensat siga el mateix, en supòsits equivalents de carrera de cotització, esforç contributiu i causalitat, que el dels treballadors per compte d'altri, sense que això pugua implicar costos addicionals en el nivell no contributiu.

Les Administracions Públiques podran, per raons de política econòmica degudament justificades, cofinançar plans de cessament d'activitat dirigits a col·lectius o sectors econòmics concrets.

Disposició addicional cinquena. *Professionals incorporats a Mutualitats de Previsió Social alternatives.*

El que disposa l'apartat 2 de l'article 23, en els articles 24 a 26 i en el paràgraf c), apartat 2, de l'article 27, així com en les disposicions addicionals segona i tercera i en la disposició final segona de la present Llei no s'aplicaran als treballadors per compte propi o autònoms que, en els termes establits en la disposició addicional quinzena de la Llei 30/1995, de supervisió i ordenació de les assegurances privades, hagen optat o opten en el futur per adscriure's a la Mutualitat de Previsió Social que tinga constituïda el Col·legi Professional a què pertanguen i que actue com a alternativa al Règim Especial de la Seguretat Social dels Treballadors Per Compte Propi o Autònoms.

Disposició addicional sexta. *Comunitats autònomes.*

A l'efecte del que preveu l'article 21.5 d'esta Llei, les comunitats autònomes determinaran la representativitat de les associacions de treballadors autònoms d'acord amb els criteris a què es referix l'article 21.1 d'esta i crearan, en el seu àmbit territorial, el registre especial segons el que disposa l'article 20.3 de la present Llei.

Disposició addicional setètima. *Actualització de cotitzacions.*

La Llei de Pressupostos Generals de l'Estat podrà establir les bases de cotització diferenciades, reduccions o bonificacions a què es referix l'article 25 i la disposició addicional segona d'esta Llei.

Disposició addicional octava. *Participació dels treballadors autònoms en el Consell Econòmic i Social.*

El Govern plantejarà la presència dels treballadors autònoms en el Consell Econòmic i Social tenint en compte:

1. L'evolució del Consell del Treball Autònom en la representació d'estos.
2. L'informe preceptiu del Consell Econòmic i Social sobre la composició d'este que haurà de realitzar per a això en el mínim termini de temps possible.

Disposició addicional novena. *Pagament únic de la prestació per desocupació.*

El Govern en el termini d'un any elaborarà un estudi sobre l'evolució de la mesura de pagament únic de la prestació per desocupació per a l'inici d'activitats per compte propi, si el resultat és favorable quant a creació d'ocupació autònom, ampliarà els percentatges actuals de la capitalització de la prestació de desocupació destinats a finançar la inversió.

Disposició addicional deu. *Enquadrament en la Seguretat Social dels familiars del treballador autònom.*

Els treballadors autònoms podran contractar, com a treballadors per compte d'altri, els fills menors de trenta anys, encara que convisquen amb ell. En este cas, de l'àmbit de l'acció protectora dispensada als familiars contractats quedarà exclosa la cobertura per desocupació.

Disposició addicional onze. *Treballadors autònoms del sector del transport.*

De conformitat amb el que disposa l'article 1.3 g) del Text Refós de l'Estatut dels Treballadors, aprovat per Reial Decret Legislatiu 1/1994, de 24 de març, es consideren incloses en l'àmbit regulat per la present Llei les persones prestadores del servici del transport a l'empara d'autoritacions administratives de què siguen titulars, realitzada per mitjà del corresponent preu amb vehicles comercials de servici públic la propietat o el poder directe de disposició dels quals tinguin, encara que els dits servicis es realitzen de forma continuada per a un mateix carregador o comercialitzador.

En este cas, seran treballadors autònoms econòmicament dependents a què es referix l'article 1.2 d) de la present Llei aquells que complisquen amb el que disposa l'article 11.1 i 11.2 a) d'esta.

Disposició addicional dotze. *Participació de treballadors autònoms en programes de formació i informació de prevenció de riscos laborals.*

Amb la finalitat de reduir la sinistralitat i evitar l'aparició de malalties professionals en els respectius sectors, les associacions representatives dels treballadors autònoms i les organitzacions sindicals més representatives podran realitzar programes permanents d'informació i formació corresponents al dit col·lectiu, promoguts per les Administracions Públiques competents en matèria de prevenció de riscos laborals i de reparació de les conseqüències dels accidents de treball i les malalties professionals.

Disposició addicional tretze. *Adaptació de la Llei General de la Seguretat Social.*

L'apartat 1 de la disposició addicional trenta-cinc del Text refós de la Llei General de la Seguretat Social, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1/1994, de 20 de juny, introduïda per l'article 5 de la Llei 36/2003, d'11 de desembre, i modificada per la disposició addicional quaranta-quatre. Tres de la Llei 2/2004, de 27 de desembre, de Pressupostos Generals de l'Estat per a l'any 2005, queda modificat de la manera següent:

On diu: «a partir d'1 de gener de 2005».

Ha de dir: «a partir de l'entrada en vigor de l'Estatut del Treball Autònom».

On diu: «25 per 100».

Ha de dir: «30 per 100».

On diu: «durant els 12 mesos immediatament...».

Ha de dir: «durant els 15 mesos immediatament...».

On diu: «en els 12 mesos següents...».

Ha de dir: «en els 15 mesos següents...».

Disposició addicional catorze. *Estudi sectorial del treball autònom.*

El Govern elaborarà, en el termini d'un any, un estudi sobre els sectors d'activitat que tenen una especial incidència en el col·lectiu de treballadors autònoms, que incloga, entre altres, els aspectes següents:

1. Els efectes que tenen les especificitats pròpies de cada sector en les condicions del treball (retributives, conciliació familiar, protecció social, etc.) que realitza el treballador autònom.

2. Un diagnòstic sobre els sectors en reconversió o sotmesos a processos de modernització que tenen una major afectació en l'activitat realitzada per treballadors autònoms.

3. Una anàlisi sobre la necessitat d'incentivar el cessament anticipat de treballadors autònoms en determinats sectors.

Disposició addicional quinze. *Adaptació del Règim Especial dels Treballadors Autònoms.*

En el termini d'un any, el Govern presentarà un estudi sobre l'actualització de la normativa que regula el Règim Especial dels Treballadors Autònoms establida essencialment en el Decret 2530/1970, de 20 d'agost, parcialment derogat, a les necessitats i exigències actuals del col·lectiu dels treballadors autònoms. Este estudi preveurà les mesures necessàries per a fixar la convergència en les aportacions i drets dels treballadors autònoms, en relació als establits pels treballadors per compte d'altri inclosos en el Règim General de la Seguretat Social.

Disposició addicional setze. *Campanya de difusió del Règim Especial dels Treballadors Autònoms.*

En el termini d'un any, el Govern realitzarà, en col·laboració amb les entitats més representatives de treballadors autònoms, una campanya de difusió i informació sobre la normativa i les característiques del Règim Especial del Treballador Autònom.

Disposició addicional dèset. *Contractes de treballadors autònoms econòmicament dependents en el sector dels agents d'assegurances.*

Els contractes celebrats pels agents d'assegurances que complisquen les condicions establides en el capítol tercer de la present Llei i els supòsits en què els dits agents quedarien subjectes a este es determinaran reglamentàriament sense afectar, en cap cas, la seua relació mercantil.

Disposició addicional díhuit. *Persones amb discapacitat.*

A l'efecte d'esta Llei, tindran la consideració de persones amb discapacitat les compreses en el número 2 de l'article 1 de la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat.

Disposició addicional dènou. *Agents comercials.*

En els supòsits d'agents comercials que, actuant com a intermediaris independents, s'encarreguen de manera continuada o estable i a canvi de remuneració, de promoure actes o operacions de comerç per compte d'altri, o a promoure'ls i concloure'ls per compte i en nom aliens, a l'efecte de ser considerats treballadors autònoms econòmicament dependents, no els serà aplicable el requisit d'assumir el risc i ventura d'estes operacions, previst en l'article 11, apartat 2, lletra e).

Disposició transitòria primera. *Adaptació d'estatuts i reconeixement de la personalitat jurídica de les associacions.*

Les associacions professionals de treballadors autònoms constituïdes en aplicació de la legislació anterior i que gaudisquen de personalitat jurídica a l'entrada en vigor d'esta Llei, conservaran el seu reconeixement amb caràcter general, quedant automàticament convalidades.

En el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor de la present Llei hauran de procedir a adaptar els seus estatuts al que preveu esta, així com a inscriure's en el registre previst en l'oficina pública establida a este efecte.

Disposició transitòria segona. *Adaptació dels contractes vigents dels treballadors autònoms econòmicament dependents.*

Els contractes subscrits amb anterioritat a l'entrada en vigor de la present Llei entre el treballador autònom econòmicament dependent i el client, hauran d'adaptar-se a les previsions contingudes en esta dins del termini de sis mesos des de l'entrada en vigor de les disposicions reglamentàries que es dicten per a desplegar-la, llevat que en el dit període alguna de les parts opte per rescindir el contracte.

El treballador autònom en què concórrega la circumstància de ser econòmicament dependent, haurà de comunicar-ho al client respecte al que adquireisca esta condició, en el termini de tres mesos des de l'entrada en vigor de les esmentades disposicions reglamentàries.

Disposició transitòria tercera. *Adaptació dels contractes vigents dels treballadors autònoms econòmicament dependents en el sector del transport i el sector dels agents d'assegurances.*

Els contractes subscrits amb anterioritat a l'entrada en vigor de la present Llei entre el treballador autònom econòmicament dependent i el client a qui es referix la disposició addicional onze i els contractes celebrats pels agents d'assegurances que els siga d'aplicació el capítol tercer de la present Llei, hauran d'adaptar-se a les previsions contingudes en esta dins del termini de díhuit mesos des de l'entrada en vigor de les disposicions reglamentàries que es dicten per a desplegar-la, llevat que en el dit període alguna de les parts opte per rescindir el contracte.

El treballador autònom en què concórrega la circumstància de ser econòmicament dependent en el supòsit a què es referix la disposició addicional onze i en el supòsit de l'agent d'assegurances, haurà de comunicar-ho al client respecte al qual adquirisca esta condició, en el termini d'un any des de l'entrada en vigor de la present Llei.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogades totes les disposicions que s'oposen a la present Llei.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

La present Llei es dicta a l'empara de la competència que correspon a l'Estat conforme a l'article 149.1.5a, 6a, 7a, 8a i 17a de la Constitució.

Disposició final segona. *Desplegament de drets en matèria de protecció social.*

Amb caràcter progressiu es duran a terme les mesures necessàries perquè, d'acord amb els principis que inspiren esta Llei, s'aconsegueisca la convergència en aportacions i drets dels treballadors autònoms en relació amb els establits per als treballadors per compte d'altri inclosos en el Règim General de la Seguretat Social.

Disposició final tercera. *Habilitació al Govern.*

Es faculta el Govern per a dictar totes les disposicions que siguin necessàries per a l'aplicació i desplegament de la present Llei en l'àmbit de les seues competències.

Disposició final quarta. *Informe anual.*

1. El Govern haurà d'informar les Corts Generals anualment de l'execució de previsions contingudes en la present Llei.

2. El dit informe incorporarà el dictamen dels Òrgans Consultius.

Disposició final quinta. *Desplegament Reglamentari dels Contractes del Treballador Autònom econòmicament dependent.*

En el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'esta Llei es desplegarà reglamentàriament allò que preveu el seu article 12, apartat 1, paràgraf segon.

Disposició final sexta. *Entrada en vigor.*

La present Llei entrarà en vigor al cap de tres mesos de la publicació en el «Boletín Oficial del Estado».

Per tant,
Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta llei i que la facen complir.

Madrid, 11 de juliol de 2007.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO

13410 *LLEI 21/2007, d'11 de juliol, per la qual es modifica el text refós de la Llei sobre responsabilitat civil i assegurança en la circulació de vehicles de motor, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 8/2004, de 29 d'octubre, i el text refós de la Llei d'ordenació i supervisió de les assegurances privades, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 6/2004, de 29 d'octubre. («BOE» 166, de 12-7-2007.)*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegem i entenguen esta llei.
Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la llei següent i jo la sancione.

PREÀMBUL

I

Per mitjà d'esta Llei es modifica el Text Refós de la Llei sobre Responsabilitat civil i assegurança en la circulació de vehicles de motor, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 8/2004, de 29 d'octubre, a fi d'incorporar al Dret intern la Directiva 2005/14/CE del Parlament Europeu i del Consell, d'11 de maig de 2005, per la qual es modifiquen les Directives 72/166/CEE, 84/5/CEE, 88/357/CEE i 90/232/CEE del Consell, i la Directiva 2000/26/CE del Parlament Europeu i del Consell, relatives a l'assegurança de responsabilitat civil derivada de la circulació de vehicles automòbils (quinta Directiva de l'assegurança d'automòbils). Així mateix, s'efectuen altres modificacions a fi d'avançar en la regulació de l'assegurança obligatòria de vehicles de motor, un dels de més transcendència del mercat espanyol d'assegurances, tant en el seu vessant social de protecció a les víctimes d'accidents de circulació i als assegurats, com en la seua dimensió econòmica, en contínua expansió.

La Directiva 2005/14/CE del Parlament Europeu i del Consell modifica la vigent normativa comunitària en matèria d'assegurança de responsabilitat civil d'automòbils, incorporada al nostre Dret intern a través del mencionat Text Refós de la Llei sobre Responsabilitat civil i assegurança en la circulació de vehicles de motor i del seu Reglament de desplegament, aprovat pel Reial Decret 7/2001, de 12 de gener.

II

En l'àmbit de les modificacions de caràcter legal necessàries per a traslladar esta Directiva cal mencionar, en primer lloc, les que es referixen a la definició d'estacionament habitual del vehicle a Espanya als efectes de l'assegurança obligatòria, qüestió de gran rellevància a l'hora de determinar, entre altres aspectes, qui ha de fer front, en última instància, a la indemnització. Són diversos els supòsits que s'incorporen a este concepte; així, s'atrauen a la condició de vehicles amb estacionament habitual a Espanya els importats des d'un altre Estat